

ESG reporting: Víc než jen uhlíková stopa aneb Na co se připravit v oblasti *governance* (G)

Mgr. MONIKA ŠVAŘÍČKOVÁ, LL.M., Praha¹

Spojení písmen ESG už nějakou dobu rezonuje (nejen) českým veřejným prostorem. Pro jistotu však připomeňme, že uvedená zkratka ukrývá anglické výrazy Environment (E, životní prostředí), Social (S, sociální otázky) a Governance (G, řízení podniku). V souvislosti s ESG se pak nejčastěji zmiňuje především nově zavedená povinnost reportingu, která se v několika následujících letech postupně přímo či nepřímo, tedy prostřednictvím obchodních partnerů, dotkne velkého množství společností napříč celou Evropskou unií.

Cílem ESG reportingu je zmapování přístupu jednotlivých podniků k udržitelnosti a společenské odpovědnosti. Ačkoliv v této souvislosti nejčastěji zaznívají informace ohledně otázek ochrany životního prostředí, a především výpočtu uhlíkové stopy, ESG reporting v sobě zahrnuje i další zcela odlišná a neméně významná témata.

I. Jaký je právní rámec pro ESG reporting?

Pojďme si představit hlavní body, na nichž je vystavěn ESG reporting v oblasti „G“, tj. *governance*, tedy řízení podniku, a ukázat, na které jeho části se lze již začít připravovat. Základem pro uvedenou analýzu je nařízení Komise v přenesené pravomoci ze dne 31. 7. 2023, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU, pokud jde o standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti (C/2023/5303 final) (dále též „ESRS“). Na úvod se proto sluší poznamenat, že ESRS představuje pouze první z několika zamýšlených reportingových standardů. Do 30. 6. 2024 by měly být zveřejněny další dva standardy, a to samostatně pro střední a malé kótované podniky a samostatně pro podniky ze třetích zemí. Za zmínku též stojí, že zatímco právní rámec ESG reportingu je obsažen ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2464 ze dne 14. 12. 2022, kterou se mění nařízení (EU) č. 537/2014, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a směrnice 2013/34/EU, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti (dále pouze „směrnice CSRD“), kterou bude třeba do národního právního řádu transponovat, a to nejpozději do 6. 7. 2024, ESRS je nařízením, tedy předpis přímo použitelný ve všech členských státech Evropské unie.

II. Co si představit pod pojmem reporting v oblasti *governance*? Ne, tohle není „zelený nesmysl“

Ve zkratce ESG se pod písmenem G skrývá oblast *governance*, tedy řízení podniku. Ačkoliv je jí v rámci ESRS přidělena pouze jedna kapitola označená jako **ESRS G1 – Chování**

podniků, je třeba i jí věnovat náležitou pozornost. Jak napovídá samotný text ESRS, cílem reportingu v oblasti G1 je přinést informace nejen o strategii a přístupu dotčeného podniku v oblasti etiky v podnikání a firemní kultury, ale především o jeho procesech, postupech a výsledcích v oblastech boje proti korupci a úplatkářství, ochrany oznamovatelů a též platební morálky vůči dodavatelům. Důležitým tématem je též otázka uplatňování politického vlivu, a to včetně lobbistických činností. Ačkoliv je tedy ESG reporting často považován pouze za nástroj týkající se životního prostředí a uhlíkové stopy, ve skutečnosti se těmto otázkám věnuje pouze jedna ze tří částí ESG. Reporting v oblasti *governance* tak cílí na zcela jiné otázky, než je ekologie.

Z výše nastíněného přehledu témat v oblasti *governance* je pak zřejmé, že reporting bude zčásti spíše popisem vnitropodnikových postupů a standardů a pouze zčásti bude obsahovat konkrétní data, která bude třeba každoročně sbírat a vyhodnocovat. Reporting v oblasti *governance* tak dopadne především na oddělení zabývající se otázkou *compliance*, když z velké části půjde o soulad vnitropodnikových postupů s příslušnými právními předpisy. V této souvislosti i samotný text ESRS výslovně upozorňuje, že **stanoví požadavky na zveřejňování informací, nikoliv požadavky na konkrétní chování podniků**. Ani to však neznámá, že by měla být oblast *governance* při přípravě na ESG reporting odstavena na druhou kolej. Naopak, právě vnitropodnikové postupy a standardy zaslouží náležitou pozornost již před zahájením reportingu tak, aby byly všechny procesy správně a funkčně nastaveny a podnik nebyl nucen ve své zprávě konstatovat, že v některé z dotčených oblastí neplní své zákonné povinnosti.

III. Kdy a na koho dopadne povinnost ESG reportingu?

Jak již bylo nastíněno v úvodu tohoto článku, povinnost zveřejňovat informace požadované směrnicí CSRD zasáhne postupně další a další subjekty. Kdo konkrétně a za jaké období bude povinen svůj první ESG report sestavit? Jako první budou reportovat data za rok 2024, tedy v rámci výroční zprávy zveřejněné v roce 2025, společnosti, na něž obdobná povinnost dopadala již dle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2014/95 ze dne 22. 10. 2014, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami (*Non-Financial Reporting Directive*) (dále pouze „směrnice NFRD“). Ačkoliv pro tyto podniky není nefinanční reporting novinkou, požadavky směrnice CSRD na zveřejňované informace se částečně liší od požadavků, které na tyto subjekty kladla směrnice NFRD.

Data za rok 2025 by pak měly průběžně sbírat a v rámci výroční zprávy za uvedený rok poprvé uveřejnit podniky, které splňují alespoň dvě ze tří následujících kritérií: (i) mají více než 250 zaměstnanců, (ii) hodnota jejich rozvahových aktiv je vyšší než 20 mil. eur a (iii) čistý obrát je vyšší než 40 mil. eur.

Data za rok 2026 pak budou poprvé reportovat malé a střední podniky kótované na burze. Jako posledním ukládá směrnice CSRD povinnost zahájit sběr dat za rok 2028 podnikům ze třetích zemí. Ačkoliv se povinnosti stanovené směrnicí

¹⁾ Autorka je advokátkou trvale spolupracující s Weinhold Legal, s. r. o. advokátní kancelář.